

Pamätník obetiam fašistických represálií v Kremničke

Na južnom okraji Kremničky, od roku 1970 mestskej časti Banskej Bystrice, sa nachádza pamätník obetiam nacistických represálií. Po potlačení Slovenského národného povstania a okupácii Slovenska nemeckými vojskami, nastalo obdobie charakterizované masovými represáliami, ktoré si vyžiadali mnoho obetí na bývalom povstaleckom území.

V čase od 5. novembra 1944 do 11. februára 1945 sa agátový lesík pri Kremničke stal miestom, kde príslušníci Einsatzkomanda 14 a ich domáci prísluhovači zavraždili 747 ľudí. Išlo o zajatých príslušníkov povstaleckej armády, partizánov, ilegálnych pracovníkov, príslušníkov britskej a americkej vojenskej misie a tiež Židov a Rómov. Medzi obeť patrilo 211 žien a 58 detí. Vrahovia svoje obeť priväzali na miesto popravy z banskobystrickej väznice a popravovali ich ranou do tyla. Mŕtvi končili vo vyhlbenej protitankovej priekope.

Po skončení druhej svetovej vojny bol na tomto mieste obetiam nacistického teroru v roku 1949 postavený pamätník. Dielo bolo realizované podľa návrhu popredného slovenského architekta Dušana Jurkoviča. Ústredným motívom diela sú tri kríže, tvoriace pyramidálnu štruktúru.

V roku 1995 bol areál pamätníka doplnený o pamätník „Menora“, venovaný židovským obetiam. Jeho autorom je Juraj Arieh Fatran.

Literatúra: Lacika, J.: Pamätníky a pomníky, Bratislava 2013

Foto: Mgr. Juraj Šimko